SECTIO VII.

Ex accidenti obligantur & acquirunt ſocii ex geſtis cum extraneis: licet autem in theſi ſocius ſocium extraneo obligare non poſſit; id tamen fieri poteſt, dummodo 1mò: rei communi fuerit *à ſingulis* præpoſitus: neque enim ita, utì in Collegiis & Univerſitatibus, *l.* 19 *ff. ad municip.* major pars minorem in ſocietatibus vincit: *l.* 28. *ff. com. divid. Cap.* 29 *de R. J. in* 6. 2dò: Normam præpoſitionis ad amuſſim obſervaverit: *l.* 5. §. 11. *l.* 11. §. 5. *ff. de Inſtit. act.* 3tiò: Reliquorum ſociorum in contractibus mentionem fecerit, *l.* 67. §. 1. *ff. b.* ita ut creditor voluntatem habere poſſit cæteros ſibi obligandi: ſola hæc poteſtas in ſocii inſtitoris inſtrumento inſcripta, ſi manifeſtata non ſit, id non operatur: *Græven ad Gailium lib.* 2. *Concl.* 24. *Conſid.* 2. *N.* 10. 4tò: De revocatione præpoſitionis dignè non conſtiterit: *l.* 11. §. 2. *ff. de Inſtit. act.* aut 5tò: his non attentis tantum inde verſio in ſocietatem facta ſit. *L.* 82. *ff. b.*

Ex negotiis ita celebratis naſcitur extraneis contra ſingulos ſocios actio in ſolidum ceſſante diviſionis exceptione, *l.* 2. *ff. de exercit. action.* regreſſu tamen ſolventi ſalvo. *L.* 27. §. *fin. ff. de pecul.* Aliud eſt ubi omnes ſimul in negotio ſteterunt, tuncque pro ratâ quivis obligatur. *L.* 44. §. 1. *ff. de ædil. edict. Leyſer. Medit. ad ff. ſpecim.* 185. *Medit.* 7. *Diſſent. Carpzov. part.* 2. *C.* 17. *def.* 12. Sociis contra extraneos ultra ratam indiſtinctè non quæritur actio: *l.* 9. *C. ſi cert. petat.* ſique uni ſocio, niſi eſſet inſtitor, *l.* 4. §. 1. *ff. de exerc. act.* totum debitor ſolverit, ab altero non liberatur. *Zoeſius ad ff. b. N.* 47.

SECTIO VIII.

Societas perfecta iterum ſolvitur ex voluntate, actione, perſonis, rebus. 1mò: ex voluntate: id eſt diſſenſu, qui innoteſcit vel ex lapſu præfiniti temporis: *l.* 65. §. 6. *ff. b.* quod vitam ſocii non egreditur. *L.* 1. *pr. ff. b.* Nulla enim ſocietatis tanquam diſcordiarum matris in æternum coitio eſt. *L.* 70. *ff. b.* Vel ex fine negotii *l.* 65. §. 10. *ff. b.* vel renuntiatione, *l.* 4. §. 1. *ff. b.* etiam unius *l. fin. C. com. divid.* ſive res integra ſit, ſive non: non valente pacto in contrarium: quâ in re ab aliis contractibus, ubi factum civile eſt debitum, multum differt. *l.* 5. *C. de obl. & act.* ne verò mala fides impunita maneat, renuntiandi libertas ſuis circumſcripta eſt legibus: unde quiſquis injurioſè renuntiat currente adhuc tempore, ſocio abſenti & ignoranti, ex calliditate ut lucrum obveniens v. g. ex hæreditate, aut ex ſplendenti negotio ſolus captet; à ſe quidem liberat ſocios, ſe autem ab illis

non

non liberat: & quidquid compendii ad tempus præfinitum, aut quoad absens scierit, aut ex hæreditate, aliove appetito negotio renuntianti obvenerit, in commune rediget, dispendium verò quod fecerit, ejus solius erit. *L.* 17. §. 1. *l.* 65. §. 3. 6. *ff. b.* Quod autem lucrum injuriam passus, quoad usque currere debuisset societas, aut ante scientiam renuntiationis retulerit, hoc ad eum solum pertinebit, & damnum ab eo factum commune erit. *L.* 17. *l.* 65. §. 6. *ff. b.*

Qui renuntiat intempestivè, dum societati non expedit, tenetur tanti, quanti sociorum causam deteriorem fecit. Neque quod privatim interest, respicitur, sed quod societati expedit. *L.* 65. §. 5. *ff. b.* cum justa causa subest, dolosa non est renuntiatio: ubi conditio, qua societas est inita, non impletur: aut socium non expedit pati: *l.* 14. *ff. b.* nec frui licet eâ re, cujus gratia est societas: *l.* 15. *ff. b.* vel quando reipublicæ negotia à propriis diu avocant, & administratori aut socio propria demandari vix possunt.

§. 2. 2dò actione: id est judicio: dum ideo pro socio judicium dictatur, ut societas distrahatur, societati renuntiatum est: *l.* 65. *pr. ff. b.* ergo ubi medio tempore judicium fundatum est, renuntiatio exin sinistrè infertur: aut actione, id est stipulatione *d. l.* 65. dum obligatio societatis mediante interrogatione, congruaque in continenti responsione in aliam obligationem novatur, aut alius socius delegatur. *Oldendorp. Class.* 4. *act.* 21. §. 8. *N.* 7.

§. 3. Ex personis: sive morte naturali non tantùm plurium, sed etiam unius: *l.* 4. §. 1. *l.* 65. §. 9. *ff. b.* modò cæteris sit cognita; alias bona fide continuatur. *L.* 65. §. 20. *ff. b.* licet cæteroquin sit regula, quod hæres in omnia jura defuncti succedat: *l.* 37. *ff. de acquir. hæred. l.* 62. *ff. de R. J.* etenim in defuncto certæ personæ dexteritas & aptitudo electa erat: *l.* 65. §. 11. *ff. b.* imò ab initio pacto effici non poterit, ut hæres succedat in societatem; *l.* 29. *pr. ff. b.* Tale enim pactum vel esset nimis contrarium libertati ultimarum voluntatum, *l.* 52. §. 9. *ff. b.* vel reliqui socii cogerentur habere socium quem nollent, quia incerta esset persona hæredis. *Zoes. ad ff. N.* 30. *b.* neque uno mortuo inter superstites manet societas: *l.* 55. §. 9. *ff. b.* nisi id convenerit: §. 1. *Inst. b.* nil tamen prohibet, quin inter eos de novo societas coalescat, aut hæres assumatur. *L.* 37. *ff. b.* Licet autem hæres socius non sit, in eum tamen actio datur, *l.* 35. *ff. b.* ut bonam fidem præstet, cogiturque explicare ea, quæ per defunctum inchoata sunt. *L.* 40. *ff. b.* Cujus dolus & culpa in eo, quod ab antegesto pendet, tam ab hærede quàm hæredi præstandum est. Damnum quoque & lucrum, ut cum defuncto, ita cum hærede dividendum. *L.* 65. §. 2. 9. *ff. b.* in societatibus conductionum

 publi-

publicarum, vectigalium &c. singulariter obtinet, 1mò: ut per mortem unius non dissolvatur in totum societas, sed in superstitibus continuetur: 2dò: quod ab initio rectè hæres adscribatur: 3tiò: licet non sint adscripti hæredes, ad divisionem tamen provocare nequeunt, sed damnum & lucrum, quod & expost contingit, pro communi agnoscent: neque exin quis malè inferet, hæredem à cæteris cogi posse, ut administrationem suscipiat, & in socium adsciscatur: & vice versâ. *Conf. l.* 59. *pr. l.* 63. §. 8. *ff. h.* ex personis quoque dissolvitur morte civili sive maximâ & mediâ capitis diminutione unius ex sociis. Illâ status libertatis, hac civitatis retentâ libertate amittitur: §. 1. 2. *Inst. de cap. min.* Qui patitur minimam socius manet, licet duabus actionibus agi possit, si emancipatione contigerit. *L.* 58. §. 2. *ff. h.* cujus bona omnia publicata sunt, pariter pro mortuo habetur. *L.* 65. §. 13. *ff. h.* cum Fiscus in ejus locum subintret. Item qui bonis cessit, §. 8. *Inst. h. l.* 4. §. 1. *ff. h.* cum & jura societatis cedi debeant creditoribus, cedens societati mortuus videtur: quod si reliqui de novo consentiant, inter eos nova incipit societas. §. 8. *Inst. h.* cedens quoque post cessionem assumi poterit, & de lucro tutus participabit ad competentiam usque: minimè tamen ubi bonis cedens operas tantùm præstabat, societas dissolvetur. *Vinn. ad* §. 8. *Inst. h.*

§. 4. Ex rebus: earum interitu tam physico quàm morali: dum quidem res naturâ manent, conditionem tamen mutarunt. Nemo enim rei, quæ humano commercio exiit, quoad proprietatem saltem; aut quæ publicata sit, socius esse potest. *L.* 63. §. 10. *ff. h.*

MISCELLANEA.

Ex Jure Naturæ.

Jus naturale à positivis separatum est, nec ex iis necessariò interpretandum.

Patria potestas juris naturalis nec emancipatione, nec dignitate tollitur.

Jura ultimarum voluntatum naturali jure nequeunt subsistere.

Ex